

Vergaderjaar 2021–2022

22 660

Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement

Nr. 83

VERSLAG

Vastgesteld 14 juli 2022

In de Tsjechische hoofdstad Praag vond op zondag 10 en maandag 11 juli 2022 de COSAC-voorzittersconferentie plaats. De COSAC is het samenwerkingsverband van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de EU-lidstaten en van een delegatie uit het Europees Parlement. Elk halfjaar komen de parlementaire delegaties op uitnodiging van het parlement van het EU-voorzittersland bijeen voor een bespreking van actuele Europese thema's. Namens de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer heeft de heer **Boucke** (ondervoorzitter van de commissie Europese Zaken; D66) deelgenomen met ondersteuning van de commissiegriffier. De delegatie brengt als volgt verslag uit.

Briefing door de Nederlandse ambassade

Voorafgaand aan de conferentie, op zondag 10 juli, werd de delegatie voor een briefing ontvangen in de Nederlandse residentie door de ambassadeur in Praag, de heer **Huisinga**. In de briefing werden de bilaterale betrekkingen en de Nederlandse inzet tijdens het Tsjechische EU-voorzitterschap belicht. De delegatie is de ambassadeur zeer erkentelijk voor het informatieve gesprek.

Opening van de conferentie

Op maandag 11 juli werd de conferentie officieel geopend met toespraken van de heren **Vystrčil**, voorzitter van de Tsjechische Senaat, **Smoljak**, voorzitter van de commissie Europese Zaken van de Senaat, en **Benešik**, voorzitter van de commissie Europese Zaken van de Tsjechische Kamer van Volksvertegenwoordigers. Zij lichtten het centrale motto van het Tsjechische EU-voorzitterschap toe: «Europa als een taak», ontleend aan de speech die de toenmalige Tsjechische president Václav Havel in Aken heeft uitgesproken. De Europese Unie dient als lichtend voorbeeld voor andere landen op het gebied van vrede en democratie en heeft de opdracht om dit goede voorbeeld te blijven geven, zeker in deze tijden van oorlog, dreiging en crisis, aldus de Tsjechische gastheren.

Na vaststelling van de conferentieagenda en een terugkoppeling uit de COSAC-werkgroepen werd het woord gegeven aan mevrouw **Klympush-Tsintsadze**, lid van het Oekraïense parlement. Zij bedankte de aanwezige parlementariërs voor hun steun aan Oekraïne en de toekenning van het kandidaat-lidmaatschap van de EU. In haar korte toespraak benadrukte zij dat de Oekraïense regering en bevolking welbewust voor een Europese toekomst hebben gekozen en zeer gemotiveerd zijn om de hervormingen door te voeren die nodig zijn om aan de vereisten van het EU-lidmaatschap te kunnen voldoen. Zij sprak de hoop uit dat Oekraïne de oorlog spoedig zal winnen en aan de wederopbouw van het land kan beginnen. Aansluitend sprak de heer **Balutel**, parlamentslid uit Moldavië, eveneens een dankwoord uit voor het kandidaat-lidmaatschap van de EU dat aan Moldavië is verleend.

Eerste werksessie: presentatie van de prioriteiten van het Tsjechische EU-voorzitterschap

De eerste sessie over de prioriteiten van het Tsjechische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in de tweede helft van 2022 werd ingeleid door Minister van Buitenlandse Zaken **Lipavský**. Hij benoemde vijf centrale prioriteiten, die tevens de huidige grote opgaven in de EU reflecteren. In de eerste plaats de beheersing van de vluchtelingenstroom als gevolg van de oorlog in Oekraïne, en de wederopbouw van Oekraïne na de oorlog. Daarnaast noemde hij het belang van energiezekerheid in Europa, waarvoor nodig is dat de EU-landen onafhankelijk worden van gas uit Rusland en zich op korte termijn verzekeren van alternatieve energiebronnen. Ten derde wil Tsjechië als EU-voorzitter de defensiecapaciteiten van EU en EU-lidstaten versterken en de weerbaarheid tegen cyberdreigingen vergroten. Op het economische vlak wil Tsjechië de digitalisering en technologische innovatie in de EU aanjagen alsook de vrijhandel met democratische landen in de wereld uitbreiden. Tot slot is een belangrijk beleidsdoel van de Tsjechen om de democratie en rechtsstatelijkheid in de EU beter te borgen, onder andere door de dialoog met burgers in de EU te intensiveren. De uitkomsten van de Conferentie van de Toekomst van Europa bieden daarvoor ook een aantal geschikte aanknopingspunten.

In de daaropvolgende spreekronde van de aanwezige parlementsleden haakte de heer **Boucke** in op de prioriteit ten aanzien van energiezekerheid. Hij onderstreepte het belang van energieonafhankelijkheid en diversificatie van energiebronnen en pleitte in dit verband ook voor een effectief Europees klimaatbeleid, gericht op energiebesparing, decarbonisatie («ontkolen», oftewel koolstofvrij maken van energiesystemen) en het gebruik van duurzame energiebronnen. Dit komt zowel het klimaat als de strategische energiedoelen ten goede.

Tweede werksessie: actuele uitdagingen betreffende media en democratie

In de tweede sessie kwamen de actuele uitdagingen en bedreigingen voor de persvrijheid en het functioneren van een pluriforme democratie aan de orde. In een videoboodschap ontvouwde de Tsjechische Eurocommissaris tevens Vicevoorzitter van de Europese Commissie voor Transparantie en Waarden **Jourová** haar beleid hieromtrent. De Europese Commissie heeft een wetgevend voorstel voor mediavrijheid in voorbereiding; de publieke consultatie daaraan voorafgaand is reeds afgerond. Volgens Eurocommissaris Jourová vormen vrije media een belangrijke steunpilaar voor de democratie in de EU en vertoont deze steunpilaar momenteel scheurtjes, doordat overheden en private partijen alsmaar meer druk uitoefenen op de media. Door middel van Europese wetgeving wil de Europese

Commissie trachten deze druk tegen te gaan en de onafhankelijkheid en het pluralisme van de media in de EU te beschermen.

De volgende spreker, de heer **Klíma**, Commissaris voor media en counter-desinformatie van de Tsjechische regering, schetste de concrete negatieve gevolgen van inperking van persvrijheid voor het publieke debat en de werking van de democratie. Vicevoorzitter van het Europees Parlement, de heer **Karas**, bepleitte ten slotte adequate bescherming van journalisten tegen intimidatie, dreigementen en kennelijk ongegronde rechtszaken. Het Europees Parlement heeft een aantal wetgevende voorstellen in behandeling die de positie van journalisten en het maatschappelijk middenveld beschermen en weerbaarder maken.

In de hieropvolgende gedachtewisseling sprak de heer **Boucke** waardering uit voor de inspanningen van de Europese Commissie om de positie van journalisten en de persvrijheid te beschermen, waarmee ook het goed functioneren van de democratische rechtsstaat gebaat is. Hij wees er in dit verband op dat Nederland, Tsjechië en een aantal andere landen nauw samenwerken in de *Media Freedom Coalition* om persvrijheid wereldwijd te bevorderen. In het kader van de rechtsstatelijke waarden van de EU en EU-lidstaten vroeg hij tot slot evenzeer aandacht voor de integriteit en onafhankelijkheid van de rechtspraak, teneinde gerechtigheid en rechtszekerheid voor journalisten, burgers en bedrijven overal in de Europese Unie te kunnen garanderen.

Sluiting van de conferentie

De gastheren van het Tsjechische parlement sloten de COSAC-voorzittersconferentie af met een dankwoord aan de delegaties voor hun aanwezigheid en bijdragen. De volgende COSAC-conferentie vindt plaats in plenaire setting en is gepland van zondag 13 tot en met dinsdag 15 november 2022 in Praag.

De ondervoorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Boucke

De griffier van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Van Haaster